

લેખક : મુહમ્મદ અખ્તર સિદ્દીક
તરજુમા : અબુ તલ્હા

ઔરત ઔર શોપિંગ

ઔરત ઔર શોપિંગ

બાઝાર જાના ઈન્સાન કી ઝરૂરત ભી હૈ ઔર મજબૂરી ભી. લેકિન આજ કે ઉપભોક્તાવાદી દૌર મેં બહુત સે લોગોં કે લિયે યહ દિલ બહલાવ કી એક ચીઝ બન ગઈ હૈ. ટીવી મેં પ્રદર્શિત ઔર અખબારોં મેં છપને વાલે વિજ્ઞાપનો ને જહાં ઈસે બઢાવા દિયા હૈ વહીં મોલ કલ્ચર કે આને કે બાદ તો **'શોપિંગ'** કી આદત એક નશે કી તરહ બન ગઈ હૈ.

હમારે સમાજ મેં આમતૌર પર ઔરતેં હી બાજાર જાતી હૈ ક્યોંકિ મર્દ અપને કારોબાર યા મજદૂરી પર ચલે જાતે હૈં. ઔરતોં ઔર મર્દોં મેં કુછ બુનિયાદી ફર્ક હૈં. ઈન્હેં ન માનના હકીકત સે ઈન્કાર કરને કે બરાબર હૈ. **અલ્લાહ કે રસૂલ (સ.અ.વ.)ને સબસે બેહતરીન ઝગહ મસ્જિદ ઔર સબસે બદતરીન ઝગહ બાઝાર કો બતાયા હૈ. ઈસ લિયે બાઝાર જાને કે દૌરાન ઔરતોં કો વિશેષ ધ્યાન રખને કી ઝરૂરત હૈ.** બહુત સે આવારા કિસ્મકે નૌજવના સજ-સંવરકર બાઝારોં મેં તફરીહ કરને આતે હૈં. આમતૌર પર ઉનકા મકસદ ખરીદારી કરને આઈ ઔરતોં કે સાથ છેડછાડ કરના હોતા હૈ. અગર ઔરત બાઝાર જાએ તો ઉસે કિન બાતોં કા ધ્યાન રખના ચાહિયે, યહ કિતાબ ઈસ મામલે મેં ઈસ્લામી નુક્તા-એ-નઝર (દ્રષ્ટિકોણ) સે ઔરતોં કી રહનુમાઈ કરતી હૈ.

ઈસ કિતાબ મેં શોપિંગ કે બારે **૨૫ પોઈન્ટસ્ (બિન્દુઓં)** પર ચર્ચા કી ગઈ હૈં. અગર હમારી બહને ઈન પર સંજીદગી સે ગૌર કરે ઔર બાઝાર જાને કે દૌરાન ઉનકા ખયાલ રખે તો વે (ઈન્શાઅલ્લાહ) ઉન ખતરોં સે બચ સકતી હૈ જિનકા ઈસ કિતાબ મેં ઝિક્ર કિયા ગયા હૈ.

અનમોલ પ્રકાશન
૨૮, કબીર કોમ્પ્લેક્ષ,
ગંજ બજાર પાસે,
નડીઆદ-૩૮૭૦૦૧.
www.anmolprakashan.net

મુદ્રક : મુન ગ્રાફીક્સ : ૯૮૯૮૦૯૮૨૬૬

પેશ લફ્ઝ

અલ્હમ્દુલિલ્લાહિ વસ્સલાતુ વસલ્લામુ અલા અશ્રફિલ અમ્બિયાઈ વલ્મુરસલીન

પ્રિય પાઠકોં. આપ ઝરૂર મેરી ઈસ બાત સે ઈત્તિફાક (સહમતિ) કરેંગે કિ હમારી બહનેં આમ હાલાત મેં ઘરોં કે અંદર નોર્મલ કંડીશન મેં રહતી હૈ. ઔર યહ કિ અક્સર શાદીશુદા બહનેં ભી મઝકૂરા હાલાત મેંહી ઝિન્દગી કે દિન ગુઝારતી હૈ ઔર અપને ખાવિન્દ કે લિયે કોઈ ખાસ તૈયારી નહીં કરતી હૈ. જબ ઉન્હેં શોપિંગ બાઝાર જાના હોતા હૈ તો ઉનકી તૈયારીયા દેખનેકે કાબિલ હોતી હૈ. નયે કપડે પહને જાતેહૈ, મેકઅપ કા એહતિમામ કિયા જાતા હૈ, ખૂશ્બુ લગાઈ જાતી હૈ. ઐસી હી તૈયારીયા કરકે હમારી બહને શાદી- બ્યાહ કે ફંકશન મેં શરીક હોતી હૈ. યહ બાત ભી કીસી સે છુપી નહીં હૈ કી ઔરતો કા બાઝાર જાના મર્દો કી નિસ્બત (અપેક્ષા) કુછ ઝ્યાદા હી હોતી હૈ. અગર હમ કપડે, સૌદર્ય પ્રસાધન, જ્વેલરી બાઝારો કા જાઈઝા લેં તો હર તરફ ઔરતેં હી ઔરતે નઝર આતી હૈ. જબ સે ઔરતો કે મુતઅલ્લિક ખુસૂસી ચીઝો કે બાઝાર ખુલે હૈં તબ સે ઉનકા બાઝાર આના-જાના કુછ ઝયાદા હી બઢ ગયા હૈ.

ઈસ્લામ દીને-ફિતરત હૈ. ઈસ આલમગીર (વિશ્વવ્યાપી) મઝહબ ને મજબૂરી કે તહત ઔરત કો કુછ હદોં કા લિહાઝ રખતે હુએ બાઝાર જાને કી ઈજાઝત દી હૈ. મગર યહ હમારી બદકિસ્મતી હૈ કી હમારી બહનેં ઈસ્લામી હદોં કો તાક પર રખતે હુએ સારા-સારા દિન બાઝાર મેં ઘૂમતી-ફિરતી નઝર આતી હૈ. દુકાનદારોં સે બેબાકી સે બાત કરને ઔર ઉનસે હંસી-મઝાક કરને મેં ભી વહ કોઈ આર મહસૂસ નહીં રખતી ઔર પર્દો કા ભી કુછ ખાસ ખ્યાલ નહીં રખા કરતીં ક્યોંકિ આવારા, આશિક-મિઝાઝ ઔર ફ્લર્ટ કિસ્મ કે નૌજવાનોંકા પહલા ઠિકાના બાઝાર હૈ. વો ભી ઔરતોં કી તરહ બન-સંવરકર બાઝાર મેં આતે હૈં ઔર સારા દિન લોગોં કે ઘર કી ઈઝ્ઝતોં પર ડોરે ડાલતે હૈં. અસલમેં ઉનકા બનના-સંવરના,

'શિકાર કો ફંસાને' કી નિયત સે હોતા હૈ.

કઈ બાર યે શૈતાન કે એજન્ટસ્ ઈઝ્ઝતદાર બહનોં કો અપને ફરબે કે જાલ મેં ફંસાકર ઔરતો કો 'કુંવારેપન' કી ઉસ કીમતી દૌલત સે મહરુમ કર દેતે હૈં જો અલ્લાહ ને પાકીઝગી કે તૌર પર ઉન્હે અતા કી હૈ. ઈસકે બાદ ઉન ઔરતોં કે ઈસ્તિહસાલ (શોષણ) કા સીલસીલા શુરુ હો જાતા હૈ. આજકલ હર હાથમેં કેમરા હૈ, જો બ્લૈકમેઈલિંગ કા સબસે બડા હથિયાર હૈ. કુછ આવારા કિસ્મ કે લોગ બાઝાર મેં મૌજૂદ ભીડ કા નાજાઈઝ ફાયદા ઉઠાતે હુએ ઔરતો કે સાથ છેડખાની કરતે હૈ. એસી તકલીફદેહ સૂરતેહાલ મેં ઔરતેં બેચારી મજબૂર ઔર

બેબસ હોતી હૈ, ઉનકે ચીખને પર ભી ઉનકા કોઈ પુરસાને હાલ નહીં હોતા. અબ ચાહે મેરી મુઅજ્જઝ (સમ્માનિત)બહનેં મુઝસે ઈખ્તિલાફ (મતભેદ)કરેં લેકીન જો અલ્ફાઝ ઉપર લિખે ગયે હૈ, વો સૌ ફીસદ હકીકત પર આધારિત હૈ; અલ્લાહ મેરી ઈસ બાત પર ગવાહ હૈ. મૈં ઈસ મૌકે પર એક-દો વાકિઆત કી તરફ ઈશારા કરના મુનાસિબ સમઝતા હૂં.

એક દફા જુમેરાત કે દિન, ઈશા કે નમાઝ કે કરીબ શહર કે મશહૂર મકામ કે પાસ બને બાઝાર સે ગુઝરને કા ઈત્તિફાક હુવા. કિસી પ્રોગ્રામ કી વજહ સે કાફી ભીડ થી. હમને એક નૌજવાન લડકી કો તેઝ-તેઝ ચલતે હુવે દેખા, ઉસકે સાથ એક છોટી સી બચ્ચી ભી થી. ઉસ લડકી કે પીછે ચંદ આવારા-બદમાશ નૌજવાનો કા ટોલા થા જો ઉસ બેચારી કે સાથ છેડખ્વાની કર રહે થે ઔર ઉસે તંગ કર રહે થે. લડકી ઉનકે ઘેરે સે નિકલને કે લિયે તેઝ-તેઝ ચલતી જા રહી થી ઔર સાથ-સાથ રો ભી રહી થી, મગર ઉન બદ-કિરદાર, આવારા નૌજવાનો કો રોકનેવાલા કોઈ નહીં થા.

વો આવારા લડકે ઉસ લડકી કો નિશાના બનાકર વાહિયાત (અશ્લીલ) કિસ્મ કે ગાને ગા રહે થે ઔર તરહ-તરહ કે કોમેન્ટ કર રહે થે. યહાં તક કી બાઝાર મેં મૌજુદ દો પુલિસવાલે ભી ખામોશ તમાશાઈ બનકર ખડે થે.

ઈસી તરહ એક દિન શહર કે નામી-ગીરામી કોલેજ કે પાસ કુછ આવારા લડકે એક નૌજવાન લડકીકો તંગ કર રહે થે. ઉસ પર સરેઆમ આવાઝે કસ રહે થે. કુછ કુસૂર ઉસ લડકી કા ભી થા ક્યોંકિ ઉસને બેહદ વાહિયાત કિસ્મ કી ડ્રેસ પહન રખી થી જિસમેં વો કરીબ-કરીબ નંગી નઝર આ રહી થી.વો લડકીભી અપના પિછા છુડાનેકે લિયે તેઝતેઝ કદમોં સે ચલ રહી થી ઔર ઉસે ભી બચાનેવાલા કોઈ નહીં થા.

હમારી પઢી હુઈ 'હાઈ ક્વાલિફાઈડ મોર્ડન' બહનેં ભલે હી ઈસ બાત સે ઈન્કાર કરેં લેકિન હકીકત યહી હૈ કી અલ્લાહ તઆલા ને ઔરતોં કો મર્દો કે મુકાબલે કમઝોર ઔર નાઝુક બનાયા હૈ. યહ ભી સચ હૈ કી જિસ્માની તૌર પર ભી ઔરતોં મેં મર્દો કે મુકાબલે ઝયાદા આકર્ષણ હોતા હૈ. પિછલે દિનોં રોન સ્ટરજિઓન નામી લેખક કી એક કિતાબ માર્કેટ મેં આઈ થી; જિસકા ટાઈટલ થા, 'ઓલ મેન આર પિગ' (સભી આદમી સુવ્વર હૈ.) લેખક ને ક્યા સોચકર અપની કિતાબ કા યે ટાઈટલ રખા, યે તો વો હી જાને લેકિન જો લોગ સુવ્વર નામ કે ઈસ ગન્દે જાનવર કી ફિતરત, હરકતોં વ આદતોં સે વાકિફ હૈં, વહ આસાની સે ઈસકા મતલબ સમઝ સકતે હૈ.

ઔરત ભલે હી 'વુમન લિબરેશન' (નારી સ્વતંત્રતા) કે નામ પર ઘરોં સે નિકલને કે પ્રોગ્રામ બનાતી રહેં, બાઝારોં, હોટલોં ઔર સૈર-સપાટે કી જગહોં કી

ઝીનત બનાતી રહેં લેકિન અગર વહ ઈસ્લામી હદોં ઔર પાબન્દિયોં કો અપની ઝિન્દગી કી ઝીનત નહીં બનાએગી તો વો ગૈર–મહફૂઝ (અસુરક્ષિત) હોતી ચલી જાયેગી. મૈંને ઈસ કિતાબ મેં અપની ઈઝ્ઝત–મઆબ(સમ્માનિત) બહનોં કી ખિદમત મેં ચંદ ઈસ્લામી ઉસૂલ પેશ કરને કી કોશીશ કી હૈ જિનકા લિહાઝ કરતે હુએ વહ બાઝાર કા રુખ કર સકતી હૈં, બશર્તે કી ઉનકા બાઝાર જાના બેહદ ઝરુરી હો ઔર ઉસકે સિવા ઔર કોઈ ચારહ નહીં હો.

મૈં અપની બહનોંસે બેહદ મઆઝરત(ક્ષમા–યાચના) કે સાથ અર્ઝ (નિવેદન) કરુગાં કિ મૈં ન તો ઉનકે ખિલાફ કુછ લિખના ચાહતા હૂં ઔર ન હી ઉનકે ઈન્સાની હૂકૂક(માનવ અધિકારોં) ખત્મ કરનેકા મેરા કોઈ ઈરાદા હૈ. મૈં યહ ભી અર્ઝ કર દૂં કિ ઔરતોં કી તરક્કી મેં રુકાવટ બનને કી ભી મેરી નકારને કી હિમાકત (ધ્રષ્ટતા) ભી મૈં નહીં કર સકતા. યે કિતાબ તો દીની એતિબાર સે ઉનકી ખૈરખ્વાહી કી નિયત સે લિખી જા રહી હૈ, હમારી મંશા તો સિર્ફ યહી હૈ કી હમારી બહનેં ઈઝ્ઝત વ વકાર કે સાથ ઝિંદગી બસર કરેં. હર સમઝદાર ઔર ગૈરતમંદ મર્દ વ ઔરત મેરી ઈસ બાત સે ઝરૂર સહમત હોંગે કિ ઔરત કી ઈઝ્ઝત–આબરુ ઉસકી સબસે કીંમતી પૂંજી હૈ.

મેં અપની તમામ મુસ્લિમ બહનોં સે યે ઉમ્મીદ કરતા હૂં કિ વહ ઉન ગુઝારિશાત પર ગૌર કરેગી જો ઈસ કિતાબ મેં બયાન કિયા ગયા હૈ. મૈં યે ભી ઉમ્મીદ કરતા હૂં કિ ઉન પર અમલ કરને કે સાથ–સાથ ઈસ કિતાબ કો અપની દીગર બહનોં મેં ભી આમ કરને કી કોશિશ કરેંગી તા કી વે ભી ઈસસે ફૈઝયાબ હો સકે. ઈન્શાઅલ્લાહ. ઉનકા યે અમલ ઉનકે લિયે

સદક–એ–ઝારિયા હોગા. હો સકતા હૈ કે ઈન ગુઝારિશાત કો પઢકર હમારી બહનેં બાઝારોં મેં બિલા વજહ અપના કીંમતી વક્ત બરબાદ કરને સે રુક જાએ; ખાસ તૌર પર રમઝાન કે આખરી દસ દિન ઔર ઝિલ્હિજ્જહ (બકર ઈદ સે પહેલે) કે શુરુઆતી દસ દિન, જો બહુત બરકત વાલે દિન હૈ. ઈસકે સાથ હી મૈં અપની સમ્માનીત બહેનોં સે ગુઝારિશ કરતા હૂં કિ વહ અપને સુઝાવ ઔર મશ્વરોં સે નવાઝે તાકી ઔરતોં કે મસઅલે પર ઔર બેહતર ઢંગ સે બાત કહી જા સકે. અલ્લાહ તઆલા સે દુઆ હૈ કિ વહ હમેં નેક અમલ કરને કી તૌફીક અતા ફરમાએ, આમીન. વસ્સલામ.

મુહમ્મદ અફ્ઝર સિદ્દીક (લેખક)

સલીમ ખિલજી (અનુવાદક-સંપાદક)

ઔરત કબ બાઝાર જા સકતી હૈ.

યહ બાત સભી લોગ માનતે હૈ કિ કુરુને–ઉલા (શુરૂ કે દૌર) મેં જો કિ ઉમ્મતે ઈસ્લામિયા કે બેહતરીન અફરાદ કી ઝીંદગાની કા દૌર ઔર મિષાલી મુઆશરા (આદર્શ સમાજ) થા. ઉસ દૌર મેં ઔરતોં કી બાઝાર આમદો–રફ્ત બહુત હી કમ થી. ઉમ્મુલ મુઅમિનીન હઝરત ખદીજા (રઝિ.) મક્કા કી એક માલદાર ઔરત થીં, મગર વો ખુદ બાઝાર મેં ખરીદો–ફરોખ્ત (તિજારત ટ્રેડીંગ) કરનેકી બજાએ અપના માલ ઈમાનદાર તાજિરોં કો પેશ કરતી ઔર અપને ગુલામ કો તિજારત કે મુઆમલાત પર નઝર રખને કે લિયે સાથ ભેજ દેતી. એક બાર ઉન્હોંને અપના તિજારતી માલ હઝરત મુહમ્મદ (સ.અ.વ.) કે ઝરિયે ભી તિજારત કે લિયે ભેજા, ઉસકી તફસીલ સીરત કી કિતાબોં મેં દેખી જા સકતી હૈ. ઉસ દૌરમેં સિર્ફ વહી ઔરત બાઝાર નઝર આતી થી જો ઈન્તિહાઈ મજબૂર હોતી ઔર ઉસકી ઝરુરિયાત કો પૂરા કરને વાલા કોઈ મર્દ ન હોતા. વો અપને લિયે યા અપને બચ્ચોં કે લિયે મજબૂરન ઘર સે નિકલતી, બાઝાર જાતી ઔર જલ્દ સે જલ્દ અપના કામ ખત્મ કરકે વાપસ આ જાતી.

ઈસ લિયે શાયદ હમ યહ કહને કા હક રખતે હૈ કિ ઔરત ફક્ત એક હી હાલત મેં બાઝાર જાકર ખરીદો–ફરોખ્ત કર સકતી હૈ ઔર વો યહ હૈ કિ ઉસે કોઈ એસા મર્દ મયસ્સર ન હો જો ઉસકો બાઝારસે ઝરુરતકા સામાન લાકર દે યા મર્દ તો હો મગર ઉસકે લિયે બાઝાર જાના મુમકિન ન હો. મષલન, વો ઘર મેં મૌજૂદ ન હો, મરીઝ હો યા પાગલ હો, ચાહી ગઈ ચીઝેં ખરીદને કી સલાહિયત (યોગ્યતા) ન રખતા હો યા ફિર

ખરીદો–ફરોખ્ત કે ઉસૂલ વ કવાઈદ સે સિરે સે હી ના વાકિફ હો.

જરૂરી નોટ : ઈસ કિતાબ મેં જો ગુજારિશાત ઝિક્ર કી જા રહી હૈ. ઉનમેં સે કુછ કા તા'લ્લુક મર્દો સે ભી હૈ, હાલાંકિ હમારી યે કોશિશ અપની મુસ્લિમ બહનોં કે લિયે ખાસ હૈ. ઈસ ઉસૂલ કો બયાન કરને કે બાદ હમ ચન્દ એસી ગુઝારિશ મુસલમાન બહનોં કી ખિદમત મેં અર્ઝ કરના ચાહેંગે જિન પર અમલ કરના હર મુસલમાન ઔરત પર ફર્ઝ હૈ. યે

વો ઈસ્લામી આદાબ હૈં. જો બાઝાર જાને વાલી હર મુસલમાન ઔરત કો તહફ્ફુઝ (સુરક્ષા) ફરાહમ (ઉપલબ્ધ) કરાને કા ઝરિયા હૈં. ઔર ઉસકી પાકદામની, ઈઝ્ઝત વ અસ્મત કી હિફાઝત કા કારણ ભી હૈ. ઉનકા ઝીક્ર ઈસલિયે ઝરુરી હૈ કિ આજ-કલ અક્સર ઔરતોં ને બાઝાર જાને કો દિલપસંદ આદત બના લિયા હૈ. મગર ઈસસે પહલે હમ બાઝાર કી શરઈ હૈષિયત પેશ કરને કી ઈજાઝત ચાહેંગે.

બાઝાર કૈસા મકામ હૈ ?

આમ તૌર પર બાઝાર મેં અલ્લાહ કા નામ કમ લિયા જાતા હૈ. જહાં નાપ-તોલ મે કમી, ધોખા, મિલાવટ, કીંમતોં કા નાઝાઈઝ ઉતાર-ચઢાવ, ફ્રોડ ઔર કાલા બાઝારી કા દૌર-દૌરા હો, વો જગહ એક મુસલમાન કે લિયે કૈસે પસન્દીદા હો સકતી હૈ? ખુશનસીબ હૈં વો તાજીર ઔર ખરીદાર જો બાઝારોં મેં ભી અલ્લાહ તઆલા કો યાદ રખતે હૈં. પૂરા તોલતે હૈ, ઈમાનદારી સે કામ લેતે હૈં ઔર ખરીદો-ફરોખ્ત મેં માલિકે કાયનાત કા ખૌફ દિલ મેં રખતે હૈં. અક્સર વો હૈં જો ખરીદ વ ફરોખ્ત, લેન-દેન, પૈસા કમાને ઔર વસાઈલ કો બઢાને મેં ઈસ કદર મગન હોતે હૈં કિ ઉન્હે અપને માલિકે હકીકી કા કોઈ ખૌફ નહીં ઔર વો હલાલ વ હરામ કી તમીઝ કિયે બગૈર દિન-રાત દૌલત જમા કરને મેં લગે રહતે હૈં.

સૈયદના અબુ હુરૈરહ (રઝિ.)સે રિવાયત હૈ કી નબી (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, 'અલ્લાહતઆલા કે નઝદીક રુએ-ઝમીન પર સબસે ઝ્યાદા પસંદીદા મકામ મસાજીદ હૈં, જબ કી સબસે ઝયાદા નાપસંદીદા મકામ બાઝાર હૈ.' (સહીહ મુસ્લિમ : ૧૫૨૯)

આપ (સ.અ.વ.) ને સૈયદના સલમાન ફારસી (રઝિ.) કો ફરમાયા, 'કોશિશ કર કિ તૂ બાઝાર મેં દાખિલ હોને વાલા પહલા ઈન્સાન ન હો ઔર ન હી સબસે આખિર મેં નિકલને વાલા હો ક્યોંકિ બાઝાર શૈતાન કા મૈદાને (જંગ) હૈ, જહાં વો હર વક્ત અપના ઝંડા ગાડે રખતા હૈ.' (સહીહ મુસ્લિમ : ૬૩૧૫)

ઈસ અહાદીસ સે યે પતા ચલા કિ બાઝાર અચ્છી જગહ નહીં હૈ.

ઈસ લિયે હર મુસલમાન ઔરત ઔર મર્દ પર લાઝિમ હૈ કિ વો કમ વક્ત બાઝાર મેં ગુઝારેં ઔર જીતના જલ્દી કામ નિપટ જાયે, ઉતના જલ્દી અપને ઘર મેં પહુંચને કી કોશિશ કરેં. અગર બાઝાર મેં રહના કિસી કી મજબૂરી હો જૈસે કિ વો દુકાનદાર હો યા કિસી દુકાન પર નૌકરી કરતા હો યા બાઝાર મેં સામાન લાને-લે જાને કી મઝદૂરી કરતા હો તો ઉસે ભી ચાહેયે કિ વો અપને માલિક કી યાદ મેં રુકાવટ ન બનને દે. ઔરતોં કો ખાસ તૌર પર ધ્યાન રખના ચાહિયે કિ અગર વે ખરીદારી કે લિયે રુકાવટ ન બનને દે. ઔરતોં કો ખાસ તૌર પર ધ્યાન રખના ચાહિયે કે અગર વે ખરીદાર કે લિયે જાએં તો બાઝારમેં ટહેલને કે બજાય જલ્દ ફારિગ હોકર ઘર વાપસ આ જાએ ક્યોંકિ વો બહુત જલ્દ શૈતાન કે ધોખે મેં આ સકતી હૈં ઈસ લિયે કિ બાઝાર તો ઉસકે ખાસ મૈદાન હૈં ઔર યહી હુક્મ મુસલમાન મર્દો કે લિયે ભી હૈ. ઈસ કે બાદ હમ ચંદ ગુજારિશાત કો અપની બહનોં કી ખિદમત મેં પેશ કરના ચાહેંગે જિનકે પેશે નઝર યે છોટી-સી કિતાબ તરતીબ દી ગઈ હૈ.

૧. મહરમોં કે સાથ હી બાઝાર જાએં

અય મેરી બહનોં! હર મુમકિન હદ તક કોશિશ કી જાએ કી આપ કિસી મહરમ મર્દ કે સાથ હી બાઝાર જાએ તાકી આપ બા વકાર વ મહફૂઝ (સમ્માનજનક વ સુરક્ષિત) તરીકે સે ખરીદારી કર સકેં.

હમારી કુછ બહનેં, અલ્લાહ તઆલા ઉન્હેં નેક સમજ અતા ફરમાએં મહરમ મર્દ કે સાથ બાઝાર જાને કો એક કિસ્મ કી પાબંદી ઔર આઝાદી પર કૈદ સમઝતી હૈ. ઉનકી ખ્વાહિશ હોતી હૈ કિ વો અકેલી બાઝાર જાયેં, અપની મરઝી સે , ઘુમે - ફીરે, ખરીદારી કરેં, ખાએ-પીએ, એંન્જોય કરેં ઔર કોઈ ઉનકે કામ મેં રુકાવટ ન બન સકે. યે બહનેં શાયદ ઉન ઈન્સાની ભેડિયોં કી ખતરનાક ચાલોં કો નહીં સમઝતી જો બાઝાર કે હર કોને મેં ઘાત લગાએ હોતે હૈં ઔર હર આને - જાને વાલી ઔરત કો લલચાઈ હુઈ નઝરોં સે દેખતે હૈં.

ઔરત કા મહરમ કે બગૈર બાઝાર જાના ઔર ગૈર મર્દો કે સાથ આઝાદાના મેલ-મિલાપ કઈ બુરાઈયોં કી જડ હૈ ઔર યે કામ ઈસ્લામી

તા’લીમાત કે સરાસર ખિલાફ હૈ. અગર કિસી મજબૂરી કી વજહ સે મહરમ કે બગૈર બાઝાર જાના હો તો દો તીન ઔરતોં કો સાથ લે લિજિયે, અકેલી બાઝાર ન જાએ. અગર સંજીદા ઔર ઉમ્રયાફ્તા ઔરત કા સાથ હો તો બહુત હી ફાયદેમન્દ હૈ.

૨. પરદે કા એહતિમામ

અગર કિસી મુસલમાન બહન કો બાઝાર જાને કી ઝરુરત પેશ આ જાએ ઔર ઉસકે બગૈર કોઈ ચારા ન હો તો મુકમ્મલ પર્દે કે સાથ જાએ. ફરમાને બારી તઆલા હૈ.

‘અય નબી (સ.અ.વ.)! અપની બીવીયોં, બેટિયોં ઔર મુઅ્મીનકી ઔરતોં સે કહ દો કિ અપની ઓઢનિયાં અપને ઉપર લટકાયે રખે. યે ઝ્યાદા લાહક હે કિ વો પહચાની જાયેં ઔર ઉન્હે કોઈ તકલીફ ન દી જાયે. બેશક અલ્લાહ તઆલા બખ્શનેવાલા ઔર રહમ કરને વાલા હૈ.’ (સૂરહ અહઝાબ : ૫૯)

અગરચે હિજાબ ઔર પર્દો કી ફર્ઝિયત પર દીગર કઈ આયતેં ઔર અહાદીષે મુબારક દલાલત કરતી હૈ મગર મૈં મઝકૂરા આયતે કરીમા કી રોશનીમેં કહના ચાહતા હૂં કિ અય મુસલમાન બહનો! જરા ગૌર કિજીયે કિ યે હુક્મ કિન પાકબાઝ હસ્તિયોં કો દિયા જા રહા હૈ ? ઉનકો, જિનકો દુનિયા હી મેં જન્નત કી બશારત (ખુશખબરી) મિલ ગઈ થી. યે વો પાકદામન બીબીયાં હૈ જિનકે તકદ્દુસ (પવિત્રતા) કી ગવાહી કુર્આન કરીમ દેતા હૈ. ઈનમેં સે વો નેક ઔરત ઝૈનબ ભી હૈં જિનકા નિકાહ અર્શે–અઝીમ પર કાયમ અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત ને અપને રસૂલ(સ.અ.વ.) સે કિયા. હઝરત ફાતિમા (રઝિ.)ભી હૈ, જિનકો રસૂલે–અકરમ (સ.અ.વ.) ને જન્નત કી ઔરતો કી સરદાર કહા, યે વો પ્યારી ઔર લાડલી બેટી હૈ જિસે આપ (સ.અ.વ.) ખડે હોકર મિલા કરતે, ઉનકા હાથ ચૂમા કરતે ઔર ઉન્હેં પ્યાર કરતે થે. અગર યે નુક્તા હમારી મુસલમાન બહનોં કી સમઝ મેં આ જાએ તો બેહતર હૈ વરના ઈસસે ઝ્યાદા હમ ક્યા ગુઝારિશ કર સકતે હૈ?

મશહૂર શાઈર અકબર ઈલાહબાદી કહતે હૈ,

બેપર્દા નઝર આઈ જો ચન્દ બીબીયાં
અકબર ઝમીં મેં ગૈરતે–કૌમી સે ગડ ગયા
પૂછા જો મૈંને આપકે પર્દે કા ક્યા હુઆ?
કહને લગી વો અક્લ પે મર્દો કી પડ ગયા.

ઔર એક અંગ્રેજ ને અમેરિકી પાર્લિયામેન્ટમેં મુસ્લિમ સમાજ મેં અપના કલ્ચર આમ કરને કી તરકીબ કુછ ઈસ તરહ બતાઈ કી ઉસને કપડે કા એક ટુકડા હાથ મેં પકડા ઔર દૂસરે મેં કુરઆન મજીદ ઔર ઉસ કપડે કો કર્આન મજીદ પર ચઢા દીયા. પાર્લિયામેન્ટ કે મેમ્બર બોલે, યે કૈસી તરકીબ હૈ ? ઉસને કહા,

યે મુસલમાન ઔરત કા હિજાબ હૈ જિસે ઉસકે ચેહરે સે ખીંચકર મુસલમાનોં કી કિતાબ કુર્આન મજીદ પર ચઢા દો, તુમ કામયાબ હો જાઓગે? આજ હમ દેખતે હૈ કિ કર્આન મજીદ કો મુસલમાનોંને ગિલાફો મેં બન્દ કર રખા હૈ જબ કી બહૂ–બેટિયોં કે ચેહરે ખુલે રખે હુએ હૈં. યહી ઉનકી તરક્કી હૈ ઔર યહી યૂરોપ ચાહતા હૈ. બદ કિસ્મતી યે હૈ કિ હમારી અક્સર બહનોં તો પર્દો કો વૈસે હી બોઝ ઔર પાબન્દી સમજતી હૈ. ઉનકે નઝદીક પરદા કરને વાલી ઔરતે દકિયાનૂસ, બૈકવર્ડ, કદામત પસન્દ (જૂનવાણી) ઔર ન જાને કિન–કિન અલ્કાબ કી મુસ્તહિક ઠહરતી હૈ.

જો ઔરતેં પર્દા કરકે શોપીંગ કરને જાતી હૈં ઉનમેં સે અકસર કી હાલત ઈન્તિહાઈ અજીબ હોતી હૈ. વો અપને ઘર, ખાનદાન ઔર મોહલ્લે વાલોં કો દેખકર તો પરદા કર લેતી હૈં મગર જબ બાઝાર મેં દાખિલ હોતી હૈં યા દુકાનદાર કે સામને હોતી હૈં તો જલ્વે કી નુમાઈશ શુરુ હો જાતી હૈ. યા ફિર એસા પરદા કિયા જાતા હૈ જો બઝાતે ખુદ બેપર્દગી ઔર દિલકશી કા બાઈષ (કારણ) હોતા હૈ. મુરવ્વજા (પ્રચલિત) ફૈશનેબલ નકાબ ઔર મોડર્ન બુરકા ઈસી કા ષુબુત હૈ. ઈબ્ને ઉષૈમીન (રહ.) જો કી સઉદી અરબ કે મુમતાઝ આલિમે દિન થે, ઉન્હોને ઐસે ફૈશનેબલ નકાબ કો હરામ કરાર દિયા હૈ જિસમેં ઔરતેં ઔર ઝ્યાદા પુરકશિશ (આકર્ષક) નઝર આતી હૈ ઔર ઉસકે જિસ્મ કી બનાવટ નુમાયા (પ્રદર્શિત) હો જાતી હૈ. ખુસૂસુન ઉસકી આંખે

ફિતને કા સામાન બનાતી હૈ. ગૌર કરેં તો એસા પરદા ઈસ્લામી પરદા કે મકાસિદ કે ખિલાફ ઔર ઉસકી રુહકે મનાફી (વિપરીત) હૈ.

બહુત થોડી હી ખુશનસીબ ઔરતેં હૈ જો સહીહ પર્દે કે સાથ બાઝાર વગૈરહ જાતી હૈ. અગર મુસલમાન ઔરતોં કો કુર્આન વ હદીષ કી બાત સમઝ ન આયે તો ઉન યૂરોપી ઔરતો કે બયાનાત પઢકર હકીકત કા ઈદરાક કરને કી કોશીશ કરે જો મહઝ પરદે કે ફાયદે દેખકર મુસલમાન હુઈ ઔર ઉન્હોને બા કાયદા તૌર પર યે બયાન દિયા હૈ જબકી બેપર્દગી અદમે તહફ્ફુઝ (અસુરક્ષા) ઔર હવસ પરસ્ત નિગાહોં કા મર્કઝ (કેન્દ્ર)હૈ.

૩. નિગાહેં નીચી રખીયે.

અય મુસલમાન બહન ! અગર આપકો બાઝાર જાના હી હો તો અલ્લાહ તઆલાકે હુક્મ કે મુતાબિક અપની નિગાહેં ઝુકા કર રખના ઔર ઈસ શૈતાની ખયાલ કો દિલ સે નિકાલ દેના કિ આપકી તરફ કોઈ મર્દ નહીં દેખ રહા. અલ્લાહ તઆલા ને કુરઆન મજીદ મેં ઈસ બાત કી વજાહત ફરમાઈ હૈ કિ લોગોં કી નજરેં ખયાનત કરતી હૈ. મર્દ, ઔરતોં કો હવસ પરસ્ત ઔર લલચાઈ નઝરો સે દેખતે હૈ. ફરમાને બારી તઆલા હૈ.

‘વો આંખો કી ખયાનત કો ખૂબ જાનતા હૈ ઔર ઉસકો જો સીને (દિલ)મેં છિપાતે હૈ.’ (અલ મુઅમીન : ૧૯)

‘અય નબી (સ.અ.વ.) મુઅમીન ઔરતોં કો કહ દિજીયે કિ વો અપની નિગાહેં નીચી રખેં.’ (અન નૂર : ૩૧)

ઈમામ ઈબ્ને તૈમિયા (રહ.) ફરમાતે હૈ, “નીચી નઝરે રખને વાલા તીન પાકીઝા ઔર આલા ઔસાફ (ઉચ્ચ ગુણો) કી હવાયત (મિઠાસ) જરુર મહસૂસ કરતાં હૈ,(૧) ઈમાન કી મિઠાસ, (૨) ષાબિત કદમી ઔર બુલન્દ હિમ્મતી (૩) દિલ નૂર ઔર ઈમાન. (ફતવા ઈબ્ને તૈમિયા)

જબકી શુતુરમુર્ગ કી તરહ મુંહ ઉઠાકર ફિરને વાલોં, લોગોં કી ઈઝ્ઝતોં પર હવસ પરસ્ત નિગાહેં ડાલને વાલોં ઔર ઈસી તરહ ગૈર

મર્દો પર નિગાહે ડાલને વાલી ઔરતોં કે લિયે દુનિયા વ આખિરત મેં તબાહી મુકદ્દર હૈ. દુનિયા મેં ઉનકા વાસ્તા બેસુકૂની, પરેશાની ઔર ગમો સે પડતા હૈ જબકી આખિરતમેં વો અલ્લાહ તઆલા કે દર્દનાક અઝાબ કા શિકાર હો જાએગે. ઔરતોં ઔર મર્દો કો નિગાહેં નીચે રખને કા હુક્મ ઈસ લિયે હૈ કી નઝરો કે તીર ઝીના (બદકારી, વ્યભિચારી) કા સબબ બન જાતા હૈ. નબી કરીમ (સ.અ.વ.) ને સૈયદના અલી (રઝિ.)સે ફરમાયા,

'નિગાહ કો નિગાહ કે પીછે મત લગાઓ. (ઔરત કો બાર–બાર ન દેખો) બેશક પહલી નઝર તુઝે માફ હૈ જબકી દૂસરી (તેરે ખિલાફ દલીલ) હોગી.' (મુસ્નદ અહમદ : ૧૨૯૮, ૧૩૭૩)

યા'ની અચાનક નજર પડ જાને કો અલ્લાહ તઆલા માફ ફરમા દેગા ઔર અગર કોઈ મર્દ બાર–બાર ગૈર મહરમ ઔરત કો દેખેગા તો કોઈ માફી નહીં હોગી. યહી હુક્મ ઔરત કે લિયે ભી હૈ. બાઝારોં મેં એક દૂસરે કો લલચાઈ હુઈ નઝરો સે દેખને વાલે નૌજવાન લડકે ઔર લડકિયાં, મર્દ ઔર ઔરતેં ઈસ ફરમાન કો ગૌર સે પઢે ઔર અલ્લાહ તઆલા કે ગઝબ સે બચને કી કોશીશ કરેં. એક રિવાયત હૈ કિ આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા,

' ઔરત (પૂરી કી પૂરી) પર્દા હૈ જબ વો ઘર સે નિકલતી હૈ તો ઉસ પર શૈતાન ઝાંકતા હૈ.' (સુનન તિર્મિઝી : ૧૧૮૩)

૪. દુકાનદાર સે બિન્દાસ બાતચીતસે પરહેઝ કીજીયે.

હમારી કુછ બહને ખરીદારી કરતે હુએ દુકાનદાર કે સાથ બેતકલ્લુફ હોનેકી કોશીશ કરતી હૈં, વો ઉનકે સામને બહુત હી નર્મ ઔર દિલ કો લુભાનેવાલે અંદાઝ મેં બાતચીત કરતી હૈ. અલ્ફાઝ કી અદાયગી મેં બલા કી બનાવટ કા મુઝાહિરા (પ્રદર્શન) કરતી હૈ ઔર મુંહ વ ચેહરે કે અજીબ–અજીબ એક્સપ્રેશન (હાવ–ભાવ) બનાતી હૈ. એસા કરકે વો શાયદ યે સમઝતી હૈં કિ ઈસ તરહ દુકાનદાર ઉસસે મુતાષ્ષિર (પ્રભાવિત) હોકર ઉસે સસ્તે દામોં પર ચીઝ બેચ દેગા. હમ નહીં સમઝતે કિ વો અહસાસે કમતરી (હીન–ભાવના) કા શિકાર હૈ યા ફિર દૂસરો કો બેવકૂફ બનાને કે ચક્કર મેં ખુદ બેવકૂફ બન જાતી

હૈં ક્યોકિ વહ દુકાનદાર સે ઝગડા કરતી હૈ, ઈસ લિયે વહ ચીઝ કા રેટ ઝ્યાદા બતાતે હૈ ફિર ઉસમેં સે કુછ કમી કરકે ભી વો અચ્છા ખાસા મુનાફા કમા લેતે હૈં.

બહરહાલ ઈસ મામલે મેં હમ યહી કહના ચાહેંગે, કિ જો હમારી બહનેં ખરીદારી કે લિયે જાયેં વો ફિતરી (સ્વાભાવિક) અંદાઝ મેં દુકાનદાર સે કામ કી બાત કરે ઔર કમ સે કમ બાતચીત કરેં. ઉનકી બાતચીત કા અંદાઝ એસા હોના ચાહિયે જિસસે બેરુખી કા અહસાસ નુમાયા હોતા હો, તાકિ બિમાર દિલકે લોગ ઉનમેં દિલચસ્પી ન લે સકે. અલ્લાહ ત્આલા ને નબી કરીમ (સ.અ.વ.) કી અઝવાજે મુતહ્હરાત કો ભી યે હુક્મ ફરમાયા થા ઔર હર મુસલમાન ઔરત પર ભી લાઝિમ હૈ કિ વો ઉસ પર અમલ કરે.

કુરઆન કરીમ મેં ઈર્શાદે બારી તઆલા હૈ,

‘ઔર તુમ નર્મ લહઝે સે બાત ન કિયા કરો કિ જીસકે દિલ મેં બિમારી હે વો કોઈ લાલચ કરને લગે, હાં કાયદે કે મુતાબિક કલામ કિયા કરો.’

૫. દુકાનદાર કા સામના સહીહ અંદાઝ સે કિજીયે

અક્સર બહને બેપર્દા બાઝાર જાતી હૈ, જબ કી ઉન્હોને એક કન્ધે પર મફલરનુમા દુપટ્ટા બતૌરે ફૈશન ડાલ રખા હોતા હૈ. વો દુકાનદારસે કીસી ચીઝ કા રેટ વગૈરહ તય કરતે હુવે યા કોઈ ચીઝ દેખને કે દૌરાન કાઉન્ટર પર ઈસ કદર ઝુક જાતી હૈ કિ દુકાનદાર ઔર ઉનકે નૌકરો કી નઝર સીધી ઉનકે ગલેમેં પડતી હૈ ઔર ઉનકો ઈસકા એહસાસ ભી નહીં હોતા હૈ ઔર અગર આપ મેરી બાતસે ઈત્તિફાક કરેં તો કુછ એસી ભી હવાસબાખ્તા ઔરતેં હોતી હે જો જાનબૂઝ કર ઈસ ગૈર અખ્લાકી (અભદ્ર) હરકત કા મુઝાહિરા કરતી હે. બહુત સે દુકાનદાર ઔર ઉનકા સ્ટાફ મોકે દેખકર ઉનકો છૂને ઔર ઉનસે ટકરાને કી કોશીશ કરતે હૈ. અગર કોઈ ઔરત ઉસ પર શિકાયત કરે તો ‘સોરી’ કહકર અપની હરકત કો છુપા જાતે હૈ. ઈસલિયે આપ બેહદ સતર્ક રહેં ઔર કિસી લંપટ ઈન્સાન કો છેડખાની કરને કા મૌકા ન દેં.

અય મુસ્લિમ બહનો ! ઈસ જિસ્માની ઝીનત કા ઈઝહાર સિર્ફ ઔર સિર્ફ અપને ખાવિન્દ કે લિયે કીજીયે, ઉસે અપની અદાઓસે દીવાના કીજીયે તાકી વો ઘર સે બાહર તાંક–ઝાંક ન કરે. ઈસ્લામ ઈસ અદા પર કહાં પાબંદી લગાતા હૈ બલ્કિ ઈસકો પસન્દ કરતાં હૈ, મગર ગૈર મહરમ કે સામને એસી હરકત સે બચે ક્યોંકી યે અઝાબે ઈલાહી કા સબબ હૈ. ફરમાને બારી તઆલા હૈ,

'ઉનકે લિયે દુનિયા ઔર આખિરત મેં દર્દનાક અઝાબ હૈ. અલ્લાહ જાનતા હૈ ઔર તુમ નહીં જાનતે.'(અન નૂર : ૧૯)

ઔર નબી કરીમ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, 'ફહ્હાશી કિસી ભી ચીઝ (ઈન્સાન) કી કદ્રો–કિંમત કમ કરતી હૈ જબ કી હયા કિસી ભી ચીઝ કી કદ્ર મેં બઢોતરી કા બાઈષ. (કારણ) હૈ.' (સુનન તિર્મિઝિ : ૧૯૮૪)

ઈસ લિયે બાઝાર જાને કે દૌરાન બલ્કી ઘર સે બાહર જાને કે દૌરાન પૂરી તરહ ઈસ બાત કા ઈહતિયાત કીજિયે કી કીસી ગૈર મર્દ કે સામને કિસી ભી તરહ આપકી ઝીનતકા ઈઝહાર ન હો. ઈસકા બેહતરીન ઈલાજ પરદા હૈ, જિસકા ઝિક્ર પહલે ગુઝર ચુકા હૈ.

૬. મુનસિબ વક્ત કા ઈન્તિખાબ કીજીયે

બાઝાર જાને કે લિયે મુનાસિબ વક્ત કા ઈન્તિખાબ (પસંદ) કીજીયે. એસે વક્ત મેં બાઝાર ન જાયે જબ દુકાનદાર અકેલા હો યા કિસી ભી કિસ્મ કે નુકસાનકા અંદેશા હો. મષલન,સુબહ કા વક્ત જબ બાઝાર ખુલતા હૈ. યા રાત કે વક્ત યા એસે વક્ત જબ બિગડૈલ નૌજવાનોં કે ટોલે આવારાગર્દી કે લિયે બાઝાર આતે હોં. બડે શહરોં મેં એસે વક્ત મેં બાઝાર જાના યકીનન કિસી નુકસાન યા ફિત્નેકા કારણ હો સકતા હૈ. ખુસૂસન જબ ઔરત અકેલીહો. અખ્બારો મેં નૌજવાન લડકીયોં કે અગવા કરને, ઉનસે ઝીના બિલ જબ્ર (બલાત્કાર) કરને ઔર કત્લ કે વાકિયાત ભરે પડે હૈ જો ઈબરત વ નસીહત કે લિયે કાફી હૈ.

યાદ રખિયે. તન્હાઈ મેં દુકાનદારકે સાથ અલાહેદા હોના યા ખરીદો ફરોખ્ત કે મામલાત તય કરના નબી કરીમ (સ.અ.વ.) કે નીચે લીખે ફરમાનકે ખિલાફ હૈ,

‘કોઈ આદમી કિસી ઔરત કે પાસ તન્હાઈ મેં અલાહેદા ન હો મગર યે કિ ઉસકા મહરમ સાથ હો.’(સહીહ બુખારી : ૫૨૩૩)

યા’ની અગર ઉસે કિસી મજબૂરી કી હાલત મેં અજનબી મર્દ કે પાસ જાના હી પડે તો અપને મહરમ કે સાથ જાયે જૈસા કિ ઈલાજ યા કિસી ઔર ઝરૂરત કે લિયે.

૭. ઝૈબ વ ઝીનત કરકે ન જાયે.

હમને ઈસ કિતાબ કે મુકદ્દમા મેં ઈસ બાત કી તરફ ઈશારા કિયા હૈ કી હમારી અક્સર બહને અપને ખાવિંન્દ કે લિયે તો ઝૈબ વ ઝીનત ઈખ્તિયાર નહીં કરતી હૈં બલ્કી ઘર કે કામકાજ કી વજહ સે મૈલે કપડે, મૈલે હાથ ઔર બઅઝ દફા લહસુન–પ્યાઝ કે ઈસ્તેમાલ કી વજહ સે બદબૂદાર હાથ લિયે ફિરતી હૈ, લેકીન જબ બાઝાર જાના હો તો ખૂબ બન સંવરકર ઔર આરાઈશ વ જમાલ કે તમામ મરહલોં સે ગુઝરકર ઘર સે બાહર નિકલતી હૈં. યે સોચ ઈન્તિહાઈ ખતરનાક ઔર ના કાબિલે ફહમ હૈ.

અય મેરી મુસ્લિમ બહનોં. અગર આપકો બાઝાર જાના હૈ તો આપ પર વાજિબ હૈ કિ ઝૈબ વ ઝીનત કો તર્ક (છોડ) કર જાએ. અલ્લાહ ત્આલા કા ઈરશાદ હૈ,

“ઔર અપને ઘરો મેં ઠહરી રહો ઔર પુરાને જાહિલિય્યત કે ઝમાને કી તરહ અપની ઝીનત કા ઈઝહાર ન કિયા કરો. નમાઝ અદા કરતી રહો, ઝકાત દેતી રહો ઔર અલ્લાહ તઆલા ઔર ઉસકે રસૂલ કી ફરમાબરદારી કરો.” (અલ અહઝાબ : ૩૪)

ગૌર ફરમાયેં. યે હુક્મ તમામ મુસલમાનોં કી માંઓ યા’ની રસૂલે અકરમ (સ.અ.વ.) કી અઝવાજે મુતહ્હરાત કો દિયા ગયા થા જો પાકીઝગી ઔર ઈખ્લાસ મેં અપની મિષાલ આપ થી. તો ફીર સોચિયે કિ આજ કી ઔરતોં કો ઈન ચીઝો કા ઝ્યાદા સે ઝ્યાદા ઈહતિમામ કરના ચાહિયે કિ નહી? મગર અફસોસ કી બાત હૈ કી આજ કી ઔરતોં કે અખ્લાકી ઔર મુઆશરતી હાલાત નાકાબિલે બયાન હૈ. અક્સર ઔરતે ખૂબ બન સંવરકર બાઝાર જાતી હે. વો પૂરી કુવ્વત સે અપની ઝીનત કા ઈઝહાર કરતી હૈ ઔર ફૈશનપરસ્તી ને ઉનકો ઈસ કદર અંધા કર દિયા હૈ કિ સહીહ રાહ પર ચલના ઉનકો ઈન્તિહાઈ દુશ્વાર નઝર આતા હૈ.

૮. બાઝાર મેં ઉચી આવાઝ સે બાત ન કીજીયે.

કુછ બહનોં કો દેખા ગયા હૈ કી વો બાઝાર મેં એક દૂસરી કો ઉંચી આવાઝમેં બુલાતી ઔર અપની તરફ મુતવજ્જહ કરને કી કોશિશ કરતી હૈ. ખૂસુસન ઈતવાર બાઝાર મેં જબકી લોગ દુકાનોં સે બાહર મુખ્તલિફ ચીઝોં કે સ્ટોલ વગૈરહ લગાતે હૈ. મષલન ઔરતેં ઈકઠ્ઠે બાઝાર જાતી હૈ, જબ વો અલગ–અલગ સ્ટોલો પર ખડી હો તો એક દૂસરી કો બુલન્દ આવાઝ સે બુલાતી હૈ. ઐસા કરના ભી ખતરે સે ખાલી નહીં હૈ ક્યોંકિ એસા કરને સે લોફર કિસ્મ કે લોગોં કો આપકા ઔર આપકી સાથી કા નામ મા'લુમ હો જાતા હૈ, ફિર વો લોગ નામ લે–લેકર મઝાક કરતે હૈ.

અય મુસ્લિમ બહનોં ! નબી કરીમ (સ.અ.વ.) ને તો મર્દો કો ભી બાઝાર મેં ઉચી આવાઝ કે સાથ બાત કરને સે યા'ની ચિલ્લાને સે મના કિયા હૈ. ફિર અગર ઔરત ઐસા કરે તો સોચિયે ક્યા રસૂલ (સ.અ.વ.) કે ફરમાન કી ખિલાફવર્ઝી નહીં હોગી? ઔરત કે જિસ્મ કી તરહ ઉસકી આવાઝ પર્દે કી ચીઝ હૈ જો કિસી ભી ગૈર મહરમ કો નહીં પહુંચની ચાહીયે. અગર આપકો કિસી દૂસરી ઔર યા અપને સાથ મૌજૂદ મહરમ કે સાથ બાત કરના હો તો ધીમી આવાઝ મેં ઔર પુર વકાર તરીકે સે બાત કીજીયે.

૯. મુનાસિબ ચીઝે ઔર મુનાસીબ લિબાસ ખરીદીયે

આજકલ બાઝારોં મેં એસી ચીઝે ખૂસુસન મેકઅપ કા સામાન દસ્તયાબ (ઉપલબ્ધ) હૈ જિસકા ઈસ્તેમાલ એક તરફ જહાં નાજાઈઝ હૈ વહાં તિબ્બી (મેડિકલ) લિહાઝ સે નુકસાન ભી હૈ. હમારી ઔરતોં કા મેકઅપ, બાલોં પર સુનહરા રંગ, ફેયર એન્ડ લવલી રંગત દેખકર એક લતીફા ઝિક્ર કરને કા દીલ ચાહતા હૈ.

કહતે હૈં, કિસી જંગલ કા એક ગીદડ ધોબિયોં કે નીલ કે મટકે મેં ગીર ગયા જિસસે ઉસકી રંગત નીલી હો ગઈ. વો જબ વાપસ જંગલ મેં આયા તો જાનવરોં પર રૌબ ઝમાને લગા કિ મૈં ઈસ જંગલ મેં એક તાકતવર જાનવર હૂં ઔર મેરા નામ 'નીલકંઠ ' હૈ. તમામ જાનવરોં કો મુઝસે ડરના ચાહિયે. બેચારે જાનવર ભી ઉલઝન કા શિકાર હો ગયે. એક દિન એસા હુવા કિ એક બરસાતી નાલે કો પાર કરતે હુએ

'નીલકંઠ' સાહબ પાની મેં ગીર ગએ ઔર અસલિયત સામને આ ગઈ. હમારી ઔરતે ભી જો મેકઅપ કી તહેં ચઢાકર કિસી ઔર દુનિયા કી વાસી હોને યા કિસી મશહૂર હીરોઈન જૈસી નઝર આને કે ખ્વાબ દેખ રહી હૈં, મુંહ ધોને પર ઉનકી અપની અસલિયત પર વાપિસ સામને આ જાતી હૈ.

ઈસી તરહ એસે રેડીમેઈડ સૂટ ઔર કપડે બાઝાર કી ઝીનત હૈં, જિનકા પહનના એક મુસલમાન ઔરત કે લિયે કિસી કે લીયે કીસી ભી તરહ જાઈઝ નહીં. મગર જબ હમ અપની મુસલમાન બહનોં કો દેખતે હૈ કિ વો મગ્રિબી કાફિર ઔર ફાસિક ઔરતો કી નક્કાલી કરતે હુએ ઈસ કદર તંગ ઔર બારીક લિબાસ પહન રહી હૈ તો દીલ ખૂન કે આંસૂ રોતા હૈ. ઔરતેં મગ્રિબ–પરસ્તી મેં હર હદ કો પાર કરના ચાહતી હૈ. વો કિસ કદર છોટે (શોર્ટ લિબાસ પહનના ચાહતી હૈ? પેંટનુમા કમીસ, કટે બાઝુ ઔર ઉંચે ચાક, ક્યા યે ઈસ્લામી લિબાસ હૈ ? અય મુસલમાન બહનો ! હોશ મેં આઓ ઔર રસૂલે અરબી (સ.અ.વ.) કે ઈસ ફરમાન કો ગૌર સે પઢો,

'અહલે જહન્નમ કે દો ગિરોહ એસે હૈ, જિન્હે મૈને દેખા નહીં. એક તો વો જિન કે હાથ મેં ઘોડે કી દુમ કી તરહ લાઠિયાં હોંગી જિનસે વો લોગો કો મારેંગે (ઔર દૂસરા) વો ઔરતેં જો (કપડે પહનને કે બાવજુદ) નંગી હોંગી (ઉનકે કપડે બારીક યા તંગ હોંગે) વો મર્દો કો અપની તરફ માઈલ (આકર્ષિત) કરને વાલી હોંગી ઔર જો ખુદ ભી મર્દો કી તરફ માઈલ હોને વાલી હોંગી. ઉનકે સિર ઉંટોં કી કોહાન કી તરહ હોંગે યે ન તો જન્નત મેં દાખિલ હોંગી ઔર ન હી ઉસકી ખુશ્બૂ પા સકેગી, હાલાંકિ જન્નત કી ખુશ્બૂ બહુત દૂર તક આતી હૈ.' (સહીહ મુસ્લિમ – ૫૫૮૨)

સોચનેકી બાત યે હૈ કિ વો બહનેં કિતની બદકિસ્મત હૈ મોડર્ન, ફૈશનેબલ, રોશન–ખ્યાલ (આધુનિકતાવાદી) ઔર તરક્કીયાફ્તા (પ્રગતિશીલ) કહલવાને કે લિયે બેહૂદા લિબાસ પહને, મુઝાયકાખેજ (આપત્તિજનક) મેકઅપ કરે. યે ઔરતેં ઉસ ઝિંદગી કી તમામ નેમતોં

સે મહરુમ હો જાએંગી, જો કભી ખત્મ નહીં હોને વાલી હૈં. સબસે બડી બાત તો યે કિ

ઉસ પર ઉસકા પરવરદિગાર ઈસ કદર નારાઝ હો જાતા હૈ કિ ઉસે જન્નત કી ખુશખબરી સે ભી મહરુમ કર દેતા હૈ.

ઉસકે મુકાબલે મેં કાબિલે ફખ્ર મુસ્લિમ બહનેં કિસ કદર ખુશકિસ્મત (સૌભાગ્યશાલી) હૈં, જો કદામત–પસન્દ (પુરાતનપંથી), દકિયાનૂસ, ગૈર–તહઝીબ યાફ્તા (અસભ્ય) ઔર શિદ્દત–પસન્દ (અતિવાદી) જૈસે અલ્ફાઝ કે તીર બર્દાશ્ત કર લેતી હૈં, ઝહની કોફ્ત (માનસિક ટ્રેસ) ઉઠાના મંજૂર કર લેતી હૈં મગર ઈસ્લામી ઉસૂલોં પર સખ્તી સે કારબન્દ રહતી હૈં. એસા કરકે વો અપને પરવરદિગાર કો રાઝી કરતી હૈં ઔર ઉસકી જન્નત કી લાઝવાલ (કભી ખત્મ ન હોને વાલી) નેંમતોં કી વારિષ બનતી હૈં.

૧૦. ઝેવરાત ઔર ચૂડીયોં કા નાપ દેને મેં એહતિયાત કીજિયે

હમારી કુછ બહનેં ઝેવરાત મષલન, અંગૂઠી, છલ્લા વગૈરહ ઔર ઈસી તરહ ચૂડિયોં કે નાપ કે લિયે ગૈર–મર્દો કે હાથ મેં અપના હાથ દે દેતી હૈં. તંગ ચૂડિયાં યા અંગૂઠી પહનાને કે દૌરાન યે ગૈર મર્દ દુકાનદાર ઔરતોં કા હાથ જોર સે દબાતે હૈં ઔર બિલા વજહ થામકર બૈઠ જાતે હૈં જો કિ સરાસર ગૈર શરઈ કામ હૈ.

અય મેરી મુઅઝ્ઝ (સમ્માનિત) બહનોં ! હમારે ખ્યાલ મેં કોઈ ભી ઈફ્ફતઆબ (ઈઝ્ઝતદાર) બહન અપના હાથ કિસી અજનબી મર્દ કે હાથ મેં કિસી શરઈ મજબૂરી કે બગૈર નહીં દે સકતી. ઈસ લિયે આપ ખુદ ઉન ઝેવરાત કો પહનકર યા કિસી ઔરત સે કહેં જો આપકો પહનાકર સાઈઝ વગૈરહ ચૈક કરે. અય મુસલમાન બહનોં ! શર્મ વ હયા મુસલમાન ઔરત કા કિંમતી મતાઅ (ખજાના) હૈ ઈસે બરબાદ મત કીજિયે. અપના હાથ સિર્ફ ઉસ એક મર્દ કે હાથમેં દીજિયે જો કિ આપકા ખાવિન્દ હૈ.

૧૧. દરજી કો માપ દેને કા મસલા બેહદ સંગીન હૈ

અલ્લાહ તઆલા હમારી ઔરતોં કી હાલત પર રહમ ફરમાએ કિ કુછ બહને દરજી કો નાપ દેને મેં ઈસ કદર બેબાકી કા મુઝાહિરા (પ્રદર્શન) કરતી હૈં કિ દરજી કા સર ભી શર્મ સે ઝુક જાતા હૈ. વો જિસ્મ કે હર હિસ્સે કા નાપ દેને કે લિયે આમાદા રહતી હૈં.

અય મેરી મુસ્લિમ બહન ! અલ્લાહ આપકો હયા કી અઝીમ દૌલત સે સરફરાઝ ફરમાએ, અગર કપડે બાઝાર સે સિલવાને હૈં તો આપ કિસી ઔરત સે સિલવા લીજિયે યા ફિર અપને પુરાને કપડે અપને મહરમ કે સાથ ભેજ દેં યા યે કિ માપ લિખકર દરજી કી તરફ ભેજ દીજિયે. આપ ખુદ હી ફેસલા કીજિયે કિ જિસ ઔરત કે રૂબરૂ ખડે હોકર દરજી ઉસકે ગલે, સીને, કમર, પિન્ડલિયોં ઔર ટાંગો વગૈરહ કા માપ કર રહા હૈ, ઉસકો મુસ્લિમ ઔરત કહના ભી ચાહિયે યા નહીં ?

નબી કરીમ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા,

‘બેશક લોગોંકો જો તમામ અમ્બિયા કી કલામ સે મિલા (ઉસમેં સે) યે ભી હૈ કિ જબ તૂ બેહયા વ બેશર્મ હો જાએ તો જો મરઝી ચાહે કરતા રહ.’(સહીહ બુખારી – ૬૧૨૦)

૧૨. બાઝાર મેં એહતિયાત સે ચલેં

કુછ ઔરતેં બાઝાર મેં ચલતે હુએ એહતિયાત સે કામ નહીં લેતી હૈં. વો અપને સામને કી ઔર તવજ્જહ કરને કી બજાય ઈધર–ઉધર દુકાનોં મેં સજી ચીઝોં, કપડોં ઔર ઝેવરાત વગૈરહ કો દેખતે–દેખતે કિસી ન કિસી ચીઝસે ટકરા જાતી હૈ. અક્સર ગૈર–મહરમ મર્દો સે ભી ઉનકા ટકરાના હો જાતા હૈ. દુકાનોં પર ટંગી ચીઝોં કો દેખતે વ ઘૂરતે હુએ ચલને કે કારણ કિસી નુકસાનદેહ ચીઝ પર પાંવ પડને સે ફિસલ જાતી હૈં. ઈસલિયે હમારી બહનોં કો ચાહિયે કિ વો બાઝાર ચલતે વક્ત બહુત એહતિયાત સે કામ લેં. અપને કપડે વગૈરહ સમેટ કર ઔર ઈઝ્ઝત વ અસ્મત કી તસ્વીર બન કર ચલેં તાકિ કોઈ ચીઝ ઉનકે લિયે નુકસાન પહુંચાનેકા કારણ ન બન સકે.

ઔરતોં કો ચાહિયે કિ વે સડક કે એક કિનારે ચલેં. અલ્લાહ કે રસૂલ (સ.અ.વ.) કે દૌર મેં ઔરતેં નમાઝ પઢને મસ્જિદ ભી જાયા કરતી થીં તો સડક કે કિનારે મકાનોં કી દીવારોં સે સટકર ચલા કરતીથીં. મગર બેહદ અફસોસ કી બાત યે હૈ કિ આજકલ ઔરતેં સડક કે બીચ મેં ચલને કો અપના હક સમઝતી હૈં. સંકરી ગલી યા સડક પર જબ કઈ ઔરતેં ચલ રહી હોં તો વે આને-જાને વાલોં કે લિયે રાસ્તા ભી નહીં છોડતીં. એસી સ્થિતિ મેં જહાં શરીફ ઈન્સાનોં કો પરેશાની હોતી હૈ વહીં આવારા લોગોં કો છેડખાની કરનેકા મૌકા હાથ લગ જાતા હૈ. પીછે ચલતે હુએ યે લોગ

તરહ-તરહ કી ફબ્તિયાં કસતે હૈં યા ફિર જાન-બૂઝકર ઉનસે ટકરાતે હુએ આગે જાને કી કોશિશ કરતે હૈં. અગર ઔરતેં એઅતરાઝ કરે તો ઉલ્ટે ઉન્હીં કો કહતે હૈં કિ આપને રાસ્તા રોક રખા હૈ. ઈસ લિયે અય મેરી બહનોં ! આપસે ગુઝારિશ હૈ કિ આપ એસી પરિસ્થિતિ આને હી ન દેં. સડક પર પૂરી સંજીદગી કે સાથ એક કિનારે ચલેં.

૧૩. આવારા નૌજવાનોં સે મુહતાત (સતર્ક) રહેં

અય મુસ્લિમ બહનોં ! બાઝાર મેં ખરીદારી કરતે હુએ આવારા મર્દો સે હોશિયાર રહેં. ઈસ મૌકે પર એક બાત મઆઝરત (ક્ષમા-યાચના) કે સાથ અર્ઝ કરના ચાહતા હૂં કિ અગર કોઈ ઔરત અપને લિબાસ, ચાલ ચલન, બાતચીત કી નરમી, કનખિયોં સે દેખને ઔર ઈશારોંકિ નાયોં સે મર્દો કો હૌસલા ન દે તો શાયદ કિસી આવારા નૌજવાન કો યે જુરઆત ન હો કિ વો ઉસે તંગ કરને કી કોશિશ કરે. યે શૈતાન ટાઈપ કે લોગ દેખતે હૈં કિ લડકી અકેલી હૈ, ઉસકે સાથ કોઈ મહરમ મર્દ નહીં હૈ, યા ઉસકી હરકત વ સકનાત (ચલને કા અંદાઝ), લબો-લહઝા મોડર્ન હૈ તો વો ઉસે તંગ કરને કી કોશિશ કરતે હૈં. ઈસલિયે હોશિયારી સે કામ લીજિયે કિ કોઈ આવારા નૌજવાન આપકો પરેશાન ન કરે ઔર ફિર અપને દોસ્તોં મેં બૈઠકર આપકો બેવકૂફ બનાને કે કિસ્સે બયાન ન કર સકે.

૧૪. ખુશ્બૂ લગાકર નહીં જાના ચાહિયે

અય મેરી બહનોં ! અગર આપકો ઘર સે બાહર કહીં જાના હો યા કિસી ઝરુરત કે તહત બાઝાર જાના હો તો હરગિઝ ખુશ્બૂ કા ઈસ્તેમાલ

ન કીજિયે. ખુશ્બૂ એક એસા ફિત્ના હૈ જિસકી તરફ મર્દ બહુત જલ્દી માઈલ (આકર્ષિત) હોતે હૈ ઔર અગર ખુશ્બૂ કિસી ઔરત ને લગા રખી હો તો ઉનકા નફ્સ ઔર ઝ્યાદા ભડકતા હૈ. નબી કરીમ (સ.અ.વ.)ને ઉસ ઔરતકો ઝાનિયા (બદકાર) કહા જો ખુશ્બૂ લગાકર ગૈર મર્દો કે પાસસે ગુઝરતી હૈ. આપ (સ.અ.વ.) ફરમાતે હૈં.

'જો ઔરત ખુશ્બૂ લગાયે ફિર ગૈર મર્દો કે પાસ સે ગુઝરે કિ ઉનકો ઉસકી ખુશ્બૂ પહુંચે તો વો ઝાનિયા હૈ.' (સુનન નિસાઈ – ૫૧૨૯)

આપ (સ.અ.વ.)ને નમાઝ કે લિયે મસ્જિદ જાને વાલી ઔરત કો તલ્કીન ફરમાઈ કિ અગર ઉસને ખુશ્બૂ લગા રખી હો તો ગુસ્લ કરકે ખુશ્બૂ કા અષર ખત્મ કર દે ઔર ઉસકે બાદ હી મસ્જિદ કી તરફ જાને કા રુખ કરેં. આપ (સ.અ.વ.)ને ફરમાયા,

જો ઔરત મસ્જિદ જાને કા ઈરાદા કરે તો ખુશ્બૂ (કે અષરાત ખત્મ કરને કે લિયે) ગુસ્લ કરે, જૈસે જનાબત સે ગુસ્લ કિયા જાતા હૈ.' (સુનન નિસાઈ – ૧૫૩૦)

મુઅઝ્ઝ (સમ્માનિત) બહનોં ! સોચને કી બાત હૈ કિ અગર પ્યારે નબી (સ.અ.વ.) મસ્જિદ જાને વાલી ઔરત કો ગુસ્લ કરને કા હુક્મ દે રહે હૈ કિ ઈસસે ખુશ્બૂ કા અષર દુસરોં તક ન પહુંચે તો ફિર બાઝાર જાનેવાલી ઔરત કૈસે ખુશ્બૂ લગાકર દુકાનદાર ઔર આવારા નૌજવાનોં કે સામને આ સકતી હૈ.

જબ મસ્જીદ જૈસી બેહતરીન જગહમેં ભી ઔરતોં કો ખુશ્બૂ લગાકર જાને કી ઈજાઝત નહીં હૈ તો ફિર બાઝાર જાતે વક્ત ખુશ્બૂ લગાને કો કૈસે સહીહ ઠહરાયા જા સકતા હૈ ? કુછ ઔરતેં ઈસ કદર ખુશ્બૂ યા પરફ્યુમ વગૈરહ ઈસ્તેમાલ કરતી હૈં કિ વો જહાં સે ગુઝરતી

હૈ મર્દ હઝરાત ઉનકી ઔર મુતવજ્જહ હો જાતે હૈં. યાદ રખોં ! એસી ઔરતેં ઝાનીયા (બદકાર) કે હુક્મ મેં હૈં.

ચૈક કરને કે લિયે ભી ખુશ્બૂ ઈસ્તેમાલ ન કરેં

કુછ ઔરતેં ઘર સે ખુશ્બૂ વગૈરહ લગાકર નહીં જાતીં લેકિન દુકાનોં મેં ખરીદારી કે દૌરાન ખુશ્બૂ ચૈક કરને કે લિયે અપને કપડોં કો લગાતી હૈં. ઈસસે ભી અપને આપ કો બચાના ચાહિયે. અગર ખુશ્બૂ ચૈક કરના હો યા પરફ્યુમ વગૈરહ કા અંદાઝ કરના હો તો ફક્ત સૂંઘ કર હી કર લીજિયે યા કિસી એસી ચીઝ પર ખુશ્બૂ લગાકર ચૈક કીજિયે જિસે ફૌરન ધોકર ખત્મ કિયા જા સકે. હાલાંકિ સબસે બેહતર બાત તો યહી હૈ કિ આપ અપને તૌર પર ખુશ્બૂઓં કી ખરીદારી કરને સે હી બચેં. જબ આપકે સાથ આપકા ખાવિંદ મૌજુદ હો તભી ઈસકી ખરીદારી કરેં તાકિ અગર ચૈક કરના પડે તો આપકા મહરમ અપને કપડોં પર લગાકર ચૈક કર લેગા. ઈસ તરહ આપ નબી (સ.અ.વ.) કી બયાનકર્દા વઈદ (ચેતાવની) સે બચ સકતી હૈં જિસકા ઝિક્ર ઉપર હુવા હૈ.

૧૫. ઉંચી એડી વાલા જૂતા ન પહનેં

હમારી કુછ બહનોંને ઉંચી એડી વાલે જૂતે બાઝાર જાને કે લિયે ખાસ તૌર પર સંભાલ કર રખે હોતે હૈં. ઈન જૂતોં સે એક ખાસ કિસ્મ કી આવાઝ નિકલતી હૈ જિસે સુનકર લોગ મુતવજ્જહ હોતે હૈં. એસે જૂતે નીચે લિખી ખરાબિયોં કા કારણ હૈં :

૦૧. ગૈર મહરમ મર્દોં કી તવજ્જહ ઉનકી તરફ પડતી હૈ.

૦૨. ઔરત કિસી ભી વક્ત સ્લિપ હોકર ગિર સકતી હૈ.

૦૩. સીડીયોં પર ચઢને-ઉતરને મેં તકલીફ કા સામના કરના પડતા હૈ.

૦૪. ઉંચી હીલ કે જૂતે પહનકર ચલતે વક્ત જિસ્મ એક ખાસ અંદાઝ મેં ઝુક જાતા હૈ જો ઉનકે અંગોં કે લિયે તકલીફ કા કારણ બનતા હૈ. ઈસકે અલાવા ઉંચી હીલ કે જૂતે પહનકર ચલનેસે ઔરત કે જિસ્મકે કુછ ખાસ હિસ્સે ઔર ઝ્યાદા ઉભરે હુએ નઝર આતે હૈં

જિનકી વજહ સે આવારા લોગોં કી નજરેં ઉનકી ઔર ઉઠતી હૈ. કુછ બેશર્મ કિસ્મ કે લોગ ઢિટાઈ સે તાંક–ઝાંક કરતે હૈં ઔર બહુત સે શરીફ દિખને વાલે લોગ ભી કનખિયોં સે દેખને કા લાલચ નહીં રોક પાતે. ઈસ લિયે અપની આબરૂ કી હિફાઝત કરના આપકી અપની ઝિમ્મેદારી હૈ.

૧૬. બાઝાર મેં ન બૈઠેં

હમારી કુછ બહનેં દુકાનોં કે આગે બને હુએ ચબૂતરોં પર યા ફિર બાઝાર મેં કિસી ખાસ જગહ પર બૈઠ જાતી હૈં ઔર ઘંટો ગપશપ મેં બિઝી રહતી હૈં. કઈ ઔરતેં બાઝાર સે ખાને–પીને કી ચીઝેં લેકર એસી ખુલી જગહોં પર ખાને લગતી હૈ. વે અપને તઈં ગાફિલ હોકર બાઝાર કી રંગીનિયોં કા લુત્ફ ઉઠા રહી હોતી હૈં મગર યે ભૂલ જાતી હૈં કિ બાઝાર અલ્લાહ તઆલા કે નઝદીક ઈન્તિહાઈ નાપસન્દીદા જગહ હૈ. ઈસ બીમારી મેં અક્ષર મર્દ ભી મુબ્તિલા હૈં. પહલે યે બાત ગુઝર ચુકી હૈ કિ હદીષે મુબારકા કી રુસે અલ્લાહ તઆલા કે નઝદીક પસન્દીદા મકામાત મસાજિદ ઔર નાપસન્દીદા મકામાત બાઝાર હૈ. ઈસલિયે જિતની જલ્દી હો સકે ઈન્સાન કો બાઝાર સે નિકલ જાના ચાહિયે. ઉસે સોચના ચાહિયે કિ જો જગહ ઉસકે પરવરદિગાર કે નઝદીક મકરુહ ઔર નાપસન્દીદા હૈ વો વહાં ફિઝૂલ બૈઠકર અલ્લાહ તઆલા કી નારાઝગી ક્યોં મોલ લેં ?

૧૭. ગ્રાહકોં સે ખાલી દુકાન મેં જાને સે બચેં

હમ પહલે ભી ગુઝારિશ કર ચુકે હૈં બાઝાર જાને કે લિયે ઐસે વક્ત કા ઈન્તિખાબ કીજિયે જબ આમ લોગ બાઝાર મેં આના જાના શુરૂ કર દેતે હૈં તાકિ આપકે લિયે કિસી કિસ્મ કી પરેશાની પૈદા ન હો સકે. ઈસી તરહ જો દુકાન ગ્રાહકોં સે ખાલી હોં ઔર આપ કે સાથ કોઈ મહરમ મર્દ યા ચન્દ

ઔરતેં ન હોં તો અકેલી એસી દુકાન મેં ન જાએં. દર હકીકત યે સૂરતેહાલ કઈ એતબાર સે આપકે લિયે નુકસાનદેહ હો સકતી હૈ. આપ અપની જાન, માલ વ દીન–ઈમાન કો બચાને કે લિયે ઉસ દુકાન

में हरगिज़ दाखिल न हों. या किसी और दुकान में चली जाए या फिर थोडा सा ईन्तिज़ार कर लें ताकि दीगर औरतें भी उस दुकान में मौजूद हों.

नबी करीम (स.अ.व.) ने फरमाया,

‘कोई आदमी किसी (अजनबी) औरत के साथ अलैहदगी (एकांत) में न मिले (अगर एेसा हो) तो उनके साथ तीसरा शैतान होगा.’ (सुनन तिरमिज़ी – २१६५)

१८. बाज़ार की दोडधाम में नमाज़ो को बरबाद न कीजिये

हमारे यहां अकषर औरतें और मर्द तो वैसे ही नमाज़ नहीं पढते. नमाज़, जो कि मुस्लिम और गैर मुस्लिम के बीच फर्क की निशानी है, उसे भी हम भूले हुए हैं. लेकिन जो औरतें व हज़रात टुटी फुटी नमाज़ें पढते हैं वो भी बाज़ार में आकर ईस कदर खो जाते हैं कि खरीदारी और चीज़ो को देखने की मसरुफियत (व्यस्तता) में नमाज़े बरबाद कर देते हैं. छोटे शहरों में खुसूसन ज़ोहर और अस्र की. जबकि बडे शहरों में मगरिब और ईशा की नमाज़ों की कोई परवाह नहीं की जाती. अय मेरी बहनों ! कयामत के दिन, ईबादतों के बारे में सबसे पहला सवाल नमाज़ के मुतअल्लिक होगा. अगर नमाज़ का मामला ठीक ठाक हुवा तो तमाम मामलात संवर जाएगे और अगर यही खराब हुवा तो बकिया के काम भी उलट पलट हो जाएगे और ईन्सान हाथ मलता रह जाएगा.

१९. खरीदारी में फिज़ूलखर्ची से काम न लीजिये

हमारी कुछ बहनें खरीदारी करते हुए फिज़ूलखर्ची से काम लेती हैं. कुछ तो गैर ज़रुरी चीज़े खरीद लेती हैं और कुछ औरतें ईन्तिहाई महगीं चीज़ें खरीदना पसन्द करती हैं. ईसलिये ज़रुरत की चीज़ें खरीदिये और मध्यम दरजे से काम लीजिये.

अपने बाप, भाई, खाविन्द, बेटे की आमदनी को मद्देनज़र रखिये. ख्वाम–ख्वाह पैसा बरबाद मत कीजिये. जितनी चादर हो, उतने ही पांव फैलाईये. फरमाने ईलाही है,

'બેશક બેજા (માલ) ઉડાને વાલે શૈતાન કે ભાઈ હૈં (ઉસકે ફરમાબરદાર હૈં) શૈતાન અપને રબ કા ઈન્કારી હૈં.' (સૂરઃ બની ઈસરાઈલ – ૨૭)

હમારી કુછ શાદીશુદા બહનેં ખરીદારી કરતે હુએ ઈસ કદર ફિઝૂલખર્ચી સે કામ લેતી હૈં કિ બેચારા ખાવિન્દ સટપટા જાતા હૈ. જિસકા નતીજા તલ્ખી ઔર લડાઈ કી સૂરત મેં સામને આતા હૈ. લિહાઝા ઝરૂરત કી ચીઝેં ખરીદિયે ઔર મધ્ય–માર્ગ અપનાઈયે.

૨૦. દેખાદેખી ખરીદારી ન કીજિયે

કુછ બહને દેખતી હૈં કિ ફલાં ઔરત ને ફલાં ચીઝ ખરીદી હૈ. ઉસકે કમરે મેં ફલાં ચીઝ સજી હુઈ હૈ, ઉસને ફલાં કિસ્મ કે કપડે પહને હુએ હૈં તો વો બગૈર સોચે–સમઝે બાઝાર આ ધમકતી હૈં ઔર જબ તક વે ચીઝેં ખરીદ ન લેં ઉન્હેં ઈત્મીનાન નહીં હોતા. વો ખાવિન્દ યા વાલેદૈન સે ઉન ચીઝોં કી માંગ કરના શુરુ કર દેતી હૈં ઔર જબ તક દિલા નહીં દી જાતી તબ તક ઉન્હેં પરેશાન કરતી હૈં. યે આદત જહાં માલી પરેશાનિયોં કા બાઈષ હૈ વહાં અક્લે સલીમ કે ભી ખિલાફ હૈ ઔર તલ્ખિયોં કા એક બહુત બડા કારણ હૈ. લિહાઝા ઈસસે બચને કી કોશિશ કરેં.

૨૧. ઈદૈન કી ખરીદારી કે મુતઅલ્લિક ખાસ ગુઝારિશ

ઈદુલ ફિત્ર કી ખરીદારી કે લિયે ઉમૂમન રમઝાનુલ મુબારક કે આખરી અશરે (દસ દિન) મેં બાઝારોં કે ચક્કર લગાએ જાતે હૈં. યે લમ્હે ઈતને કિંમતી, બા બરકત ઔર અનમોલ હોતે હૈં કિ સાલ ભર દોબારા ઈનકા નસીબ હોના ના મુમકિન હૈ.

ઈન રાતોં મેં એક રાત લયલતુલ કદ્ર ભી હોતી હૈ જિસકી ઈબાદત કા ષવાબ હઝાર મહીનોં કી ઈબાદત સે ભી અફઝલ હૈ. ઈદુલ ફિત્ર કી ખરીદારી કે નામ પર ઈન બેશકીંમતી રાતોં કી ઈબાદત કો બરબાદ મત કીજિયે. જો ભી ઘરેલુ ઝરૂરત કી ચીઝ હૈ વો શુરુ રમઝાન કે દૌરાન દિન કે વક્ત હી જાકર ખરીદ લેની ચાહિયે તાકિ આપ રમઝાન કે આખરી અશરે કી બરકતોં સે ફૈઝયાબ હો સકેં.

ઈસી તરહ ઈદુલ અઝહા કી ખરીદારી કે લિયે ઝિલ્હિજ્જ કે પહલે અશરે મેં હમારી બહનેં બાઝાર કા રુખ કરતી હૈં. યે દિન ભી અલ્લાહ તઆલા કે યહાં ઈન્તિહાઈ કીમતી હૈં. ઈન બા બરકત ઘડિયોં કો કપડે ઔર મેકઅપ ખરીદને મેં બરબાદ ન કીજિયે. હો સકતા હૈ આઈન્દા સાલ આનેવાલા રમઝાન હમેં નસીબ ન હો સકે યા આઈન્દા ઝિલ્હિજ્જ કે કીમતી દિન (એક સે દસ) હમારી કિસ્મત મેં ન હોં. હમારે કિતને હી અઝીઝ એસે હૈં જો ગુઝિશ્તા સાલોં મેં મૌજૂદ થે મગર અબ હમારે બીચ નહીં હૈં.

૨૨. શોપિંગ મોલ મેં ખરીદારી

પશ્ચિમી દેશોં કી દેખા દેખી આજકલ હમારે દેશ મેં ભી કાફી શોપિંગ મોલ ખુલ ગયે હૈં. બહુત સે મોલ મેં તીન ચાર યા ઈસસે ઝ્યાદા સિનેમાઘર ભી હોતે હૈં જિન્હેં **'મલ્ટી પ્લેક્સ'** કહા જાતા હૈ. ઈન શોપિંગ મોલ્સ મેં આમ તૌર પર એસે અમીરજાદે ઔર અમીર ઘરોં કી ઔરતેં હી ઝ્યાદા આતી હૈં જો ખુદ કો અંગ્રેજોં સે કમતર નહીં સમઝતે. નામી ગિરામી બ્રાન્ડ કે જૂતે, કપડે, પરફ્યુમ, બર્ગર–પિઝ્ઝા ઔર ભી કઈ તરહ કી ચીઝે યહાં મહંગે દામો મેં મિલતી હૈં. ઈન મોલ્સ મેં મોલભાવ (ભાવતાલ) કરના શાન કે ખિલાફ બાત સમઝી જાતી હૈ ઈસ લિયે અગર યે કહા જાએ કિ યે શોપિંગ મોલ ફિઝૂલખર્ચી કા કેન્દ્ર હૈં, તો ગલત નહીં હોગા.

એસા ભી દેખા ગયા હૈ કિ મિડલ ક્લાસ ઔરતેં મહંગે આઈટમ કી કિંમત (પ્રાઈસ ગૈટ) દેખકર વાપસ રખ દેતી હૈં તો વહાં મૌજૂદ અમીરજાદિયાં ઉન પર તાને ભરે કમેન્ટ કરતી હૈં, જિસકી વજહ સે અપની ગૈરત કી ખાતિર વે મિડલ ક્લાસ ઔરતેં મહંગે દામોં વાલી ગૈર-ઝરૂરી ચીઝેં ભી ખરીદ લેતી હૈં. ઈસ લિયે જહાં તક હો સકે એસે મોલ મેં જાને ઔર ખરીદારી કરને સે બચિયે.

૨૩. સાવધાન ! હર હાથ મેં કૈમરા હૈ

તકનીક કે ઈસ દૌર મેં હર એક કે પાસ મોબાઈલ હોના આમ બાત હો ગઈ હૈ. આજકલ સ્માર્ટફોન ભી ઈતને સસ્તે હો ગયે હૈં કિ

હર કિસી કે પાસ મિલ જાતે હૈં. ઈન મોબાઈલ ફોન્સ મેં હાઈ ક્વાલિટી કે આટો-ફોક્સ, ફલૈશ ઔર બિના ફલૈશ કે કૈમરે હોતે હૈં. બાઝાર જાને કે દૌરાન અપના પૂરા ખયાલ રખિયે. ઐસા ન હો કિ આપ તો ખરીદારી મેં મગન હોં ઔર ગફલત મેં આપકે સતર કા કુછ હિસ્સા ખુલ જાએ ઔર મૌકે કી તલાશ મેં બૈઠે **'શિકારી'** ઉસે અપને કૈમરે મેં કૈદ કર લેં, ફિર વહી તસ્વીર જબ કિસી ઈન્ટરનેટ વેબસાઈટ યા અખબાર – મૈગઝીન મેં છપી નઝર આએ તો આપકો દેખકર શર્મિન્દગી કા એહસાસ હો. **અબ ટાઈટ (સ્કિન-ફિટ) કપડે પહનકર ઘર સે નિકલને કે ખતરે કો ભી જાન લીજિયે. આજકલ એસે કઈ સોફ્ટવેયર આતે હૈં જિનકી મદદ સે સ્કિન ફિટ કપડે પહની હુઈ ઔરત કી કમ્પ્યુટર પર નંગી તસ્વીરેં તૈયાર કી જા સકતી હૈં. અગર આપ ફૈશનેબલ કહલાને કે લિયે એસે કપડે પહનકર નિકલતી હૈં ઔર મૌકા પાકર કોઈ આપકી ફોટો ખીંચ લેતા હૈ તો ફિર આપ ઈસ ખતરે કી રેંજ મેં આ જાતી હૈં. કહીં એસા ન હો કિ યે આપત્તિજનક તસ્વીરેં આપકે લિયે વબાલે-જાન બન જાએં.**

૨૪. ચેંજ રુપ મેં કપડે પહનકર દેખને સે બચિયે

આજકલ બડી બડી દુકાનોં મેં જહાં સિલે સિલાએ કપડે મિલતે હૈં, 'ચેંજ રુમ' હોના આમ બાત હો ગઈ હૈ. બહુત સી ઔરતેં કપડે પહનકર દેખને કે લિયે ઉનકા ઈસ્તેમાલ કરતી હૈં. ઈસમેં ભી બહુત ખતરા હૈ. બહુતસી ઐસી જગહોં પર છુપે હુએ (હિડન) કૈમરે લગે હોતે હૈં, જબ કોઈ ઔરત ડ્રેસ ચૈક કરને કે લિયે અપને કપડે ઉતારતી હૈ તો ઉનકી નંગી તસ્વીરેં ઔર વીડિયો ઉસ કૈમરે મેં રિકોર્ડ હો જાતે હૈં. હાલાંકિ એસા હર જગહ નહીં હોતા લેકિન જિસ જગહ આપ ચેંજ રુમ કા ઈસ્તેમાલ કર રહી હૈં, વહાં અગર એસી હરકત હુઈ તો ફિર આપકે પાસ પછતાને કે સિવા ઔર કુછ નહીં બચેગા. ઐસી સૂરતસે બચને કે લિયે સબસે બેહતર યહી હૈ કિ આપ કપડે અપને ઘર લાકર ઔર પહનકર ચૈક કરેં. જો દુકાનદાર પસંદ ન આને વાલે કપડોં કો બદલનેકી સુવિધા ન દે ઉસસે ખરીદારી ન કરેં.

અલ્લાહ કે રસૂલ (સ.અ.વ.) ને ઔરતોં કો ઈસ બાત સે મના ફરમાયા હૈ કિ વો અપને ઘરોં કે અલાવા કિસી ઔર જગહ પર અપને કપડે ઉતારેં.

૨૫. અપના મોબાઈલ નંબર કિસી કો ન દેં

અય મુસ્લિમ બહન ! બાઝાર મેં ખરીદારી કરને કે દૌરાન આપ ઈસ બાત કા ખાસ તૌર પર એહતિયાત રખેં કિ કિસી દુકાનદાર યા ઉસકે સ્ટાફ મેમ્બર કો અપને મોબાઈલ કા નંબર ન દેં. કઈ બાર એસા દેખા ગયા હૈ કિ કુછ આવારા કિસ્મ કે દુકાનદાર અપની દુકાન કી કસ્ટમર ઔરતોં કો ગાહે બગાહે ફોન કરકે દિલ્લગી કરને લગતે હૈં. કોલ કી શુરુઆત દુકાન મેં નયે સ્ટોક આને કી જાનકારી દેને સે હોતી હૈ ઔર ફિર બાત કહાં કી કહાં પહુંચ જાતી હૈ, અલ્લાહ કી પનાહ !

અય મેરી બહન ! અગર આપકો કિસી દુકાન પર કિસી ઝરૂરી વજહ સે ફોન કરના પડે તો અપને શૌહર યા અપને ભાઈ યા અપને વાલિદ કે મોબાઈલ સે કાલ કીજિયે, તાકિ અગર ફ્લર્ટ કરને કે ઈરાદે સે અગર વો વાપસ ફોન (કોલ બૈક) કરે તો ઉસકી ખબર લી જા સકે.

યે કુછ નસીહતેં હૈં, ઈન નસીહતોં મેં બરતી જાને લાયક કુછ સાવધાનિયોંકી જાનકારી હૈ. યે નસીહતેં કિસી પર તંઝ યા તાના નહીં હૈ. ઈન્હેં સિર્ફ ઈસલિયે છાપા ગયા હૈ ક્યોંકિ આપ અલ્લાહ કી બન્દી હૈં, હઝરત આદમ (અલૈહિસ્સલામ) કી ઔલાદ હોને કે નાતે હમારી દીની બહન હૈં. આપકી ખૈરખ્વાહી કરના હર ઝિમ્મેદાર મુસ્લિમ કા ફર્ઝ હૈ જિસમેં ઈસ કિતાબ કે લેખક, અનુવાદક–સંપાદક ભી શામિલ હૈ. શૈતાન આપકા હમારા ખુલા દુશ્મન હૈ. ઉસકી બુરાઈયોં સે ખુદ બચો ઔર દૂસરોં કો બચાને કી કોશિશ ન કરને વાલો કો અલ્લાહ કે અઝાબ કા સામના કરના પડેગા. અલ્લાહ તઆલા સે દુઆ હૈ કિ વો હમેં અપની રહમત કે સાયે મેં પનાહ દે, નંગેપન ઔર ફહ્હાશી (અશ્લીલતા) કે ફિત્ને સે હમારી હિફાઝત કરે, આમીન ! તકબ્બલ યા રબ્બલ આલમીન !!

: આખરી બાત :

બાઝાર જાને વાલોં કે લિયે ખુશખબરી ઔર તોહફા

જો ઔરતેં વ મર્દ હઝરાત અપની જરૂરિયાત કે પેશનઝર બાઝાર જાતે હૈં ઉનકે લિયે અઝીમ ખુશખબરી વ બેહતરીન તોહફા. નબી કરીમ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા,

'જો કોઈ બાઝાર મેં દાખિલ હુવા ઔર ઉસને કહા, લા ઈલાહ ઈલ્લલ્લાહુ વહદહૂ લા શરીક લહૂ લહુલ મુલ્કુ વ લહુલ હમ્દુ યુહી વ યુમીતુ વ હુ-વ હય્યુન લા યમૂતુ બિયદિકલ ખૈર વ હુ-વ અલા કુલ્લી શૈઈન કદીર.

(તરજુમા : અલ્લાહ તઆલા કે અલાવા કોઈ મઅબૂદે બરહક નહીં, વો અકેલા હૈ ઉસકા કોઈ શરીક નહીં. ઉસી કે લિયે બાદશાહત હૈ, ઉસી કે લિયે તમામ તારીફેં હૈં. વો ઝિન્દા કરતા હૈ ઔર વહી મારતા હૈ, ઔર વો ઝિન્દા હૈ વો કભી નહીં મરેગા. ઉસકે હાથ મેં તમામ ભલાઈ હૈ ઔર વો હર ચીઝ પર કાદિર હૈ); **તો અલ્લાહ તઆલા ઉસકે નામ-એ-આમાલ મેં હઝાર હઝાર (દસ લાખ) નેકિયાં લિખ દેતા હૈ ઔર ઉસકી હઝાર હઝાર (દસ લાખ) ગલતિયાં માફ ફરમા દેતા હૈ ઔર ઉસકે હજાર-હજાર (દસ લાખ) દર્જે બુલન્દ ફરમા દેતા હૈ.'** (સુનન તિરમિઝી – ૩૪૨૮) અલ્લામા અલ્બાની (રહ.) ને ઈસ હદીષ કો સહીહ કહા હૈ.

બઅઝ ઉલમાઅ ને ઈસકી હિક્મત બયાન કરતે હુએ ફરમાયા કિ બાઝાર અલ્લાહ તઆલા સે ગાફિલ હોને કી જગહ હૈ. બહુત કમ લોગ બાઝારોં મેં અલ્લાહ તઆલા કો યાદ રખતે હૈં યા ઉસકા ખૌફ ખાતે હૈં. ઈસલિયે જો ઈન કલિમાત કે ઝરિયે બાઝાર જૈસી પુરફિતન જગહ મેં અલ્લાહ તઆલા કો યાદ રખેગા તો ઉસે ઈતને બડે ઈન્આમ સે નવાઝા જાયેગા.

ઔરત ઔર શોપીંગ

મૂળ લેખક :

મુહમ્મદ અખ્તર સિદ્દીક

ગુજરાતી લિપીયાંતર : અબુ તલ્હા

એડીશન : પ્રથમ – ડીસેમ્બર – ૨૦૧૩

તાઅ્દાદ : ૧૦૦૦

પ્રકાશક : અનમોલ પ્રકાશન – નડીઆદ.

www. anmolprakashan.net

મૂદ્રક : મૂન ગ્રાફિક્સ

૨૮, કબીર કોમ્પલેક્ષ, ગંજ બજાર કે પાસ,

નડીઆદ-૩૮૭ ૦૦૧. ગુજરાત

મો. ૯૮૯૮૦ ૮૮૨૬૬

e-mail : moongraphics_india@yahoo.co.in

અનમોલ પ્રકાશન - કિતાબો કી ફેહરીસ્ત

૧. કુરઆન સંદેશ
૨. ખુત્બાતે તૌહીદ
૩. દિન ઔર રાતમેં નબી સ.અ.વ.કી એક હજાર સે ઝ્યાદા સુન્નતેં
૪. મેં તૌબા કરના ચાહતા હું લેકીન....
૫. અનમોલ મોતી (નબી સ.અ.વ. કે અખ્લાક - ૧૦૦ હદીષ)
૬. નમાઝ પઢનેવાલો કે લીયે ૩૦ ખુશ ખબરીયાં
૭. ઝબાન કી હિફાઝત
૮. વાલેદૈન સે હુસ્ને સુલુક
૯. રેહબરે હજ્જ
૧૦. નમાઝે નબવી (સ.અ.વ.)
૧૧. મખ્સુસ દુઆએં
૧૨. દુઆએં સુબ્હ ઔર શામકી
૧૩. એહલે સુન્નત
૧૪. ફઝાઈલે કુરઆન મજીદ
૧૫. ૭૮૬ કી હકીકત
૧૬. યા અલ્લાહ મદદ
૧૭. તલાકનો ઈસ્લામી ફતવો
૧૮. ઈસ્લામી આદાબ
૧૯. નેક ઔરત
૨૦. આદાબે ઝિંદગી
૨૧. દુઆ
૨૨. તોહફા-એ-રમઝાન
૨૩. દઅવતે હક કે તકાઝે ઔર એક દાઈ કી ખુશુશીયાત
૨૪. અય મુસ્લિમ બહન
૨૫. ઔરત ઔર શોપીંગ